

DE HUISZWALUW (*Delichon urbica*) IN DE KEMPEN IN 1997.

WILLEM VEENHUIZEN

Al voor het veertiende achtereenvolgende jaar zijn veel plaatsen in de Kempen op de Huiszwaluw geïnventariseerd. We krijgen zo mooie tijdreeksen van het populatieverloop van deze soort.

En we houden vol. Het team zwaluwtellers bestond dit jaar de volgende personen: Wil Beeren (WBe), Fred de Blom (FdB), Martin van den Broek (MBr), Wim Deeben (WDe), Piet van de Eijnde (PvdE), Piet van Happen (PHa), Ton Hermans (THe), Guus Nas (GNa), Willem Veenhuizen (WVe), Gerrit Vink (GVi), Jan Wouters (JWo) en Piet Wuyts (PWu). Allen veel dank en gaarne tot het volgende seizoen.

BESPREKING VAN DE TELRESULTATEN PER PLAATS.

In Tabel 1 zijn de getelde aantallen in de diverse plaatsen vanaf 1984 tot en met 1997 weergegeven. We zullen de tabel plaats voor plaats doornemen.

Acht: De populatie blijft stabiel na groei.

Bergeijk: Populatie stabiel na afname.

Breugel: Hoe lang zal de Huiszwaluw zich hier nog kunnen handhaven? Dit jaar in ieder geval weer hetzelfde paar.

Budel: Enkele nieuwe vindplaatsen en herstel van enkele cijfers. Toch een teruggang.

Eindhoven: De Rode-Kruislaan blijft het goed doen met 12 nesten. De Heesterakker blijft stabiel, doch nabij Welschapsedijk lijkt de populatie bijna verdwenen (1 paar), vandaar de lichte afname.

Geldrop: Stabiel of lichte toename. De kolonie aan de kerk in Zesgehuchten bestond net als vorig jaar nog uit 4 broedparen.

Heeze: Afname.

Leende: Populatie stabiel zolang het nog duurt.....

Leenderstrijp: Blijft stabiel.

Luyksgestel: Stabiel gebleven

Reusel: De populatie is ingestort.

Steensel: Populatie stabiel gebleven.

Tabel 1: AANTAL GETELDE HUISZWALUWNESTEN PER PLAATS VAN 1984 TOT EN MET 1997. Voor de afkortingen van de tellers zie in de tekst.

Plaats	Atlas- en Kwartblok	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	'94	'95	'96	1997	Teller(s)	Trend
Aalst	51-55	0	--*)	--	--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	--		
Acht	51-34	--	±6	8	11	11	16	9	12	10	--	17	19	26	26	FdB, WVe	0
Bergeijk	57-13-3+4 57-23-1+2	--	8	6	--	6	7	6	3	7	8	8	7	4	4	WVe	0
Bladel	57-11	--	39	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--		
Breugel	51-25-4	24	20	9	9	12	13	12	5	9	3	2	2	1	1	GNa	--
Budel	57-26-4	--	--	--	--	31	31	22	20	14	6	5	2	16	11	WBe	--
Budel Dorplein	57-36-4	--	--	--	--	30	25	25	26	26	23	12	10	--	--		
Budel Schoot	57-36-2+4	--	--	--	--	10	7	12	3	6	2	2	1	--	--		
Casteren	51-51-2	27	--	--	--	±6	12	--	--	--	14	--	--	--	--		
Duizel	51-52-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--		
Eindhoven	51-35-1 51-44-2	97	82	53	42	29	31	25	29	30	23	18	17	24	20	GNa, FdB, WVe, GVi	--
Geldrop	51-46-3+4	77	32	36	40	44	49	56	39	32	16	19	24	17	20	PHa	0
Hapert	51-52	33	13	14	13	21	17	17	11	10	--	12	6	--	--		
Heeze	51-56-2+4	±1	8	15	18	21	13	10	4	8	4	14	16	13	8	THe	--
Hoogeloon	51-52-1	37	33	--	--	--	--	--	--	--	7	--	--	--	--		
Knegsel	51-53-1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	2	--	--		
Leende	57-16-1	34	23	--	5	4	3	11	6	6	8	9	6	5	6	THe	0
Leenderstrijp	57-16-3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	45	35	32	33	32	WBe	0
Luyksgestel	57-23-4	37	21	19	--	24	22	25	22	19	23	18	18	8	9	WVe	--
Maarheeze	57-27-1	--	--	--	--	(2)	45	51	42	36	33	31	--	--	33	PvdE	0
Nuenen	51-36-1+3	73	43	38	21	19	--	--	16	12	18	18	12	--	--		
Oerle	51-43-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--		
Reusel	56-18-2	68	46	--	--	44	49	49	28	27	15	16	17	11	3	JWo	---
Riethoven	57-13+14	--	8	2	--	3	0	--	0	--	--	--	--	--	--		
Schadewijk	57-13	--	--	0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--		
Soerendonk	57-26-1	--	--	--	--	34	39	27	26	27	19	19	--	--	11	PvdE	--
Son	51-25-3+4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0	0	0	--		
Steensel	51-53-4	21	26	26	27	32	30	30	27	19	19	6	3	9	8	MBr	0
Sterksel	57-17-1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	40	48	--	--	--		
Veldhoven (dorp)	51-54-1	40	21	29	--	21	34	40	33	38	18	21	25	17	25	WDe, WVe	+
Veldhoven Look (Boerenbond)	51-43-4 51-44-3	--	--	--	--	1	--	--	--	2	6	9	11	13	6	WDe	--
Waalre	51-54-2+4	40	--	29	--	--	--	33	30	--	25	--	--	--	--		
Weebosch	57-22-2	23	19	14	--	3	4	7	6	8	9	7	2	2	1	WVe	--
Westerhoven	57-14-3	12	10	18	--	22	25	26	22	20	20	17	9	12	8	WVe, PWu	--
Wintelre	51-43	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	8	10	--	--		
Zandoerle	51-43-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--		
TOTAAL		679	496	359	173	430	472	499	411	366	404	375	251	211	232		
*)niet geteld																	

Veldhoven-dorp: De populatie is weer toegenomen of een toename dankzij een nieuwe vindplaats aan de Turfweg?.

Veldhoven Look: Een behoorlijke afname.

Weebosch: Nog maar een broedpaar.

Westerhoven: Populatie afgenomen, terug op het niveau van 1995.

NESTPLAATSEN IN HET BUITENGEBIED

In tabel 2 zijn de tellingen bijeengebracht van enkele kolonies in het buitengebied, dus buiten de bebouwde kommen.

Fabriek KZM Budelco: Blijft stabiel.

Leenderstrip Paaldijk 3: Stabiel na de afname in 1996.

Tabel 2: KOLONIES AAN BOERDERIJEN/HUIZEN IN HET BUITENGEBIED

Plaats	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	'94	'95	'96	1997	Teller
8 Eindhoven boerderij "De Keizer"	15	--	--	--	4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
4 Nuenen boerderij Collse Hoefstr.	--	7	9	--	2	--	0	0	--	--	--	--	--	--	
8 Broekhovenseweg bij Gr.Vlasroot	--	11	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
8 Fabriek KZM Budelco, Dorplein	--	--	--	--	19	26	28	19	25	28	19	12	19	19	WBe
8 Achelse Kluis	58	39	±53	±63	±75	±83	±81	±56	±46	±56	±43	--	17	--	
8 Aanshotse Beemden Eindhoven	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	3	--	5	GVi
8 Riethoven Veldhovensedijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	--	--	--	
8 Leenderstrip boerderij Paaldijk 3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	28	29	11	10	WBe
De Ruijter van Steveninck kazerne	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	±7	--	

51-54-32

DISCUSSIE

Ook in 1997 is de populatie over de gehele lijn weer achteruit gegaan, al blijven er *ups* en *downs*. Tegenover flinke afnames van de huiszwaluwpopulaties in Reusel, Veldhoven Look en Westerhoven staat een duidelijke toename in Veldhoven dorp.. Als we de plaatsen (bebouwde kommen en buitengebied) die in 1996 en 1997 geteld zijn, met elkaar vergelijken, komen we tot een teruggang van 241 naar 217 nesten, een daling van 10 %.

We zullen de moed er maar in houden. Een paar jaren kunnen we nog wel tellen, voor de laatste Huiszwaluw hier gebroed heeft.

